

Verdigrunnlag for Barnehagen Småtroll

Årsplan del 1

Innledning

Dette dokumentet er en presentasjon av Barnehagen Småtroll AS sitt verdigrunnlag og vår visjon. Barnehagens personale har i barnehageåret 2019/2020 jobbet med innholdet i verdigrunnlaget. Verdigrunnlaget sier noe om hva vi som barnehage mener er viktig i forhold til den pedagogiske praksisen. Verdigrunnlaget er en del av vår årsplan.

Verdigrunnlaget er en del av barnehagens utvikling og må evalueres kontinuerlig. Dette dokumentet skal fungere som et arbeidsredskap for oss som jobber i Barnehagen Småtroll og være med oss når vi planlegger nytt barnehageår og ny årsplan. Det kan være enkelte områder eller verdier fra verdigrunnlaget som vi jobber mer med enkelte barnehageår.

Om barnehagen

Barnehagen Småtroll er en privat barnehage som eies og drives av fagforeningene i Rana Blad og Nasjonalbiblioteket avdeling Rana. Barnehagen hadde oppstart i 1991. Barnehagen ligger sentralt til, med nærhet til et mangfold av naturperler som Klokkehagen, Mjølanstranda og Selforslia.

Barnehagen består av to avdelinger med til sammen 76 barn: Karius & Baktus som er småbarnsavdeling, og Trollongan som er avdelinga for barna mellom 3 og 6 år. Barna er i store deler av dagen delt inn i alderslike grupper. Hver gruppe har faste voksne. Vi ønsker at alle barn skal oppleve å få utfordringer og innhold tilpasset sin alder og utvikling, og erfarer at vi gjennom aldersinndelte grupper bedre kan oppnå dette, samt sikre Rammeplanens krav til progresjon i de ulike fagområdene. Vi mener at ved å jobbe på denne måten har vi større mulighet til å se det unike ved hvert barn, og hva som gir mening. Samtidig får barna være sammen med samme gruppa fra de starter til de slutter.

Styringsdokumenter

Lov om barnehager (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>), FNs barnekonvensjon og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (<http://www.udir.no/rammeplan>), danner grunnlaget for de verdier, mål og innhold vi jobber etter. Barnehagens årsplan del 2 viser vårt hovedfokus dette året.

Vi har samlet våre verdier i en visjon som vi mener viser til essensen av verdiene våre:

Modige barn, i dag og for fremtiden

Kreativitet * Omsorg * Mot

For oss handler ikke modighet om å hoppe høyest eller om være tøffest. Modige barn i dag er for oss er barn som er kreative, som viser omsorg og mot. **Kreative** nok til å tenke nye tanker og være nysgjerrige på omverden. **Omsorgsfulle** nok til å bry seg om andre og til å kunne samarbeide, og modige nok til å **ta egne valg** og stå for dem. Modige barn har **tro på seg selv**. Modige barn for fremtiden tenker vi handler om at de valgene, de mulighetene og den bagasjen vi får med oss fra vi er helt små gir grunnlag for et godt livsløp. Der vår fysiske og psykiske helse har fått det beste utgangspunktet.

Visjonen vår kan på mange måter sies å være målet vårt. I et større perspektiv handler det om hva slags samfunn vi vil ha, på individnivå handler det om å ruste barn til å mestre livet og til å tåle både med og motgang.

Det er også svaret på hvorfor vi velger den pedagogikk vi gjør, hvorfor vi tar de valgene vi gjør og hvorfor vi synes at det å arbeide med barn er det viktigste vi kan tenke oss.

Vårt pedagogiske arbeid

Vårt pedagogiske arbeid springer ut av våre verdier og vår visjon. Det skaper utgangspunkt for barns dannelsesprosesser. Hvordan jobber vi? Hvordan sikrer vi at barna i barnehagen har reell medvirkning i sin egen barnehagehverdag? Tar vi demokratiske valg? Hvordan blir barna trygge? Hvordan blir barna i Barnehagen Småtroll modige?

Pedagogikk for oss er en interaksjon mellom barnet, den voksne og det pedagogiske miljøet vi oppholder oss i. Det krever tilstedeværende voksne, som lytter og sanser med hele seg. Som inspirerer og motiverer. Voksne som gir barn impulser, ikke ferdige svar. Det krever voksne som jobber med omsorg som grunnlag for trygghet, at et barn føler trygghet er den viktigste forutsetninger for dets læring.

Det fysiske miljøet vi tilbyr barna skal innby til utforskning og undring. Det skal være møteplasser der barna kan møtes om det felles tredje. Vi ønsker å gi barna et mangfold av materialer og verktøy til uttrykk og inntrykk. Barn er ulike, de uttrykker, lærer og erfarer verden på sin helt unike måte. Når vi gir rom og tid til fordypning og skapende virksomhet gir vi også rom for at barns hundrespråkighet får leve.

Hundrespråklighet er et begrep hentet fra Loris Malaguzzi grunnlegger av Reggio Emilia-filosofien. Reggio Emilia filosofien har vært en viktig inspirasjonskilde til vår pedagogikk de siste årene. 5 av pedagogene i barnehagen har tatt videreutdanning knyttet til Reggio Emilia.

I Reggio Emilia er den overordnede pedagogiske tanken å la barnas ideer, interesser, tanker og nysgjerrighet vise vei for læring. Det er en pedagogikk med forankring i dyp respekt for barnet og troen på at barnet er født intelligent og med en iboende trang til å utforske verden. En filosofi som har tro på menneskers muligheter, og legger vekt på solidaritet, samarbeid og kritisk tenkning som utgangspunkt for en verden med dype demokratiske verdier. Med et demokratisk felleskap som ideal ønskes ulike syn velkommen, fordi møter mellom ulikheter bidrar til nye kunnskaper og utvikling.

Et barn er laget av hundre.
Barnet har hundre språk
hundre hender
hundre tanker
hundre måter å tenke på
å leke og snakke på

Hundre alltid hundre
måter å lytte på
å undres på og like på
hundre lyster til å forundre seg og like
hundre lyster til å synge og forstå
hundre verdener å oppdage
hundre verdener å finne opp
hundre verdener
å drømme fram

Et barn har hundre språk
(og hundre hundre hundre til)
men frarøves nittini.
Skolen og kulturen
skiller hodet fra kroppen.
Vi ber barnet om:
å tenke uten hender
å handle uten hode
å lytte men ikke snakke
å forstå uten gleden ved
å henføres og overraskes
annet enn til påske og jul.

Man ber dem om:
å bare oppdage
den verden som allerede finns
og av alle hundre
frarøver man dem de nittini andre.

Man sier til dem:

at leken og arbeidet
virkeligheten og fantasien
vitenskapen og fantasteriet
himmelen og jorden
fornuften og drømmene
er hverandres motsetninger.
Vi sier til dem:
at det ikke finnes hundre.
Men barnet sier:
Tvert imot, det er jo hundre som finns!

Dikt av Loris Malaguzzi.
Til norsk ved Kari Carlsen og Jan-Erik Sørenstue

Helsefremmende barnehage

Barnehagen er en helsefremmende barnehage, og vi har fokus på fysisk og psykisk helse i alt vi gjør. Vi jobber i tråd med Rammeplanen og egne verdier for å utjevne sosiale forskjeller, forebygging av mobbing og for at hvert enkelt barn skal oppleve trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. Barnehagen er sammen med 19 andre barnehager på Helgeland en del av Polarsirkelen Friluftsråd sitt lærende nettverk for helsefremmende barnehager. I samarbeid med de andre friluftsrådene i Nordland kursenes representanter fra barnehagen i friluftsliv, kosthold, fysisk aktivitet og naturglede. Vi får også muligheter for å drøfte utfordringer og problemstillinger knyttet de områdene vi jo Mer om kriterier for helsefremmende barnehager kan dere lese på Nordland fylkeskommune sine hjemmesider.

Nfk.no

«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd»

Rammeplanen for barnehagens innhold 2017

Livsmestring

Livsmestring er et begrep som kom inn i Rammeplanen i 2017 og som har blitt debattert. Skal livet mestres eller skal livet leves? Er det egentlig en forskjell?

Vi tenker at livsmestring er nettopp det vår visjon sikter til. At vi gjennom vår pedagogiske praksis og våre verdier søker mot å være en psykisk helsefremmende barnehage, der barn lærer å tåle de utfordringene som møter dem. Ikke gjennom at vi beskytter dem mot alt som er vanskelig, men gjennom at vi går ved siden av dem og gir dem støtte til å klare det. Det krever at vi er oppmerksomme som voksne, at vi er nær og til stede, med hele oss, hele tiden. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig som de bidrar til robusthet og motstandskraft som gjør barna bedre i stand til å tåle livets opp- og nedturer.

Barns psykososiale miljø- forebygging av mobbing

Barnehagen skal være en trygg plass der barna kan være seg selv og ha gode møteplasser med andre. Personalet jobber daglig med å opprettholde et mobbefritt oppvekstmiljø i barnehagen. For oss i barnehagen er det viktig at alle barn skal ha venner og noen å leke med. Barnehagen strekker seg langt for å ha et miljø der vi respekterer hverandre for den man er. Personalet skal legge til rette for det enkelte barn og være aktivt med i lek, slik at de observerer og kartlegger barn behov og er tett på i å forebygge mobbe situasjoner. Barnehagens miljø skal preges av at alle barn blir møtt med varme, anerkjennelse og oppmuntring, slik at man føler seg verdifull.

I barnehagens HMS system har vi rutiner og prosedyrer for hvordan vi skal forebygge og håndtere barns psykososiale miljø. I løpet av høsten/vinteren 2020 skal det utarbeides en egen plan for å sikre dette.

Forebyggende arbeid mot mobbing starter i barnehagen:

<https://www.udir.no/globalassets/upload/barnehage/regelverk/veiledere/veilederbm.pdf>

Mobbing i barnehagen, et hefte for deg som jobber i barnehagen:

https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/bfd/bro/2004/0006/ddd/pdfv/210592-mobbing_skjerm_bokm.pdf

Fysisk aktivitet & Naturopplevelser

Fysisk aktivitet og naturopplevelser har i mange år vært satsningsområder hos oss. Det er for oss en viktig innfallsvinkel i arbeidet mot modige barn. Gjennom fysisk aktivitet og naturopplevelser får barna utfordringer og muligheter for å tøyne egne grenser. Barn lærer seg selv og verden å kjenne gjennom kroppslig aktivitet, og naturen er en utømmelig kilde til utforskning, kreativitet, læring og fysisk aktivitet.

Barn, som voksne, er forskjellige, Mange søker mot fysiske utfordringer, andre synes det er mer spennende å kjenne vinden mot kinnet, eller studere mark og biller. Det er viktig for oss å ivareta de ulike interessene og egenskapene hos barna, samtidig som vi skal gi barna nye utfordringer og erfaringer.

Fysisk aktivitet er viktig, barn som er fysisk aktive vil få en rekke helsefordeler, som det kan være vanskelig å ta igjen senere i livet. Da er det viktig at vi allerede i barnehagen legger til rette for at barna trives i naturen og med å være fysisk aktive. Vi må gjøre det meningsfullt. Vi skal legge til rette for at barna opplever glede, trivsel, mestring og vennskap når de er fysisk aktive. Å være i aktivitet ute hele året, i all slags vær tenker vi er avgjørende for at barna skal fortsette å glede seg over naturen og det været i vi har. Godt vær for barn er alt vær de kan bruke til noe, vær som er nettopp meningsfullt. Regnet skaper fantastiske muligheter for demninger og gjørmelek, solen skaper spennende skygger, snøen gir uante muligheter for barna, uansett om den kommer i desember eller i slutten av mars.

Lek

Lek er noe av det mest grunnleggende for barn. Leken er identitetsskapende og bidrar til at barn får en forståelse for seg selv på alle områder. I leken får barn motoriske-, kognitive-, kommunikative-, og sosiale ferdigheter. Det er dog viktig å presisere at for barn er lek også selve livet. Det er deres livsverden og deres arena. Å skape rom for leken og å ha personale som kan mye om lek, er å ta det som er viktigst for barna på alvor. Både her og nå, og for videre utvikling og læring.

Det betyr at vi må vite hva som gir gode rammer for lek, gjennom både hvilke lekemiljøer vi tilbyr barn og i hvor stor grad leken får plass i hverdagen vår. Vi må stå opp for lekens verdi og aldri la den få noe annet en første prioritering. Å få tilstrekkelig tid er helt nødvendig når barn skal bygge opp lange, lekende tankerekker.

Bærekraftig utvikling

Vi lever i et forbrukssamfunn der lette løsninger ofte blir tatt istedenfor løsninger som tar mer hensyn til miljøet. Vi snakker mye om miljøutfordringer, men hva gjør vi for å begrense våre avtrykk her på jorden? Det holder ikke med kunnskap og vilje, vi må handle!

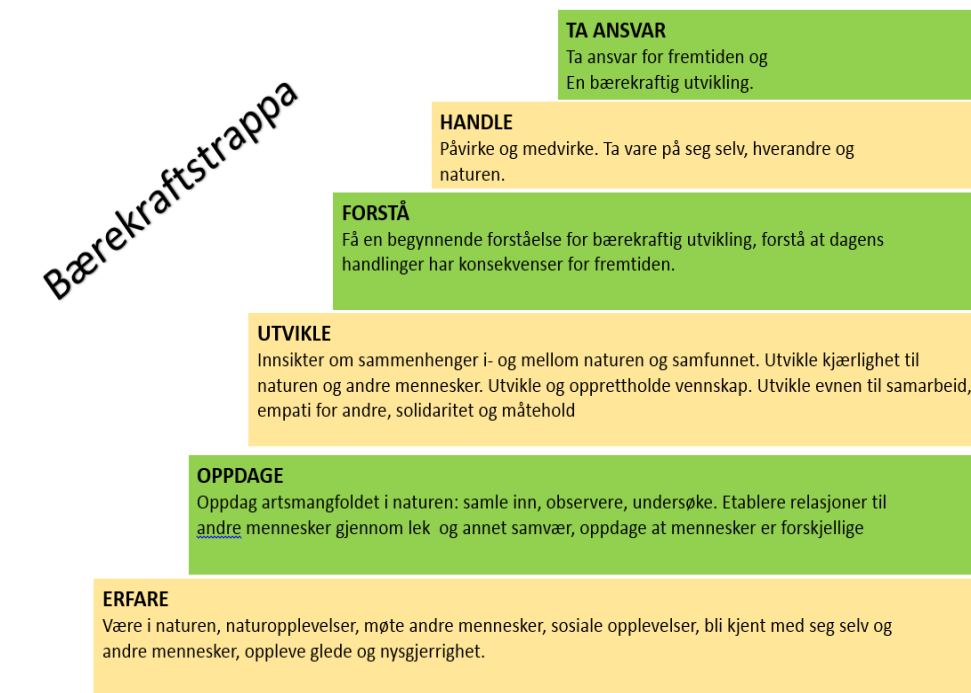
Vi tenker at vi i barnehagen må starte med oss selv. Hva kan vi gjøre for å redusere plast, redusere matavfall, handle rettferdig osv. Og ikke minst hvilke rollemodeller skal vi være for den generasjonen som vokser opp? Det handler om holdninger, ikke om rett og galt. Det handler om å gi barna et ønske om å ville ta vare på naturen vår gjennom å la dem få mulighet til å utforske og bli glad i den. Ved at barna får være i naturen, oppleve, oppdage, undersøke og samtale om naturen, er det med på at barna får en begynnende forståelse for

bærekraftig utvikling. Barna skal få være med å påvirke og medvirke og på den måten ta ansvar for framtida og en bærekraftig utvikling.

Bærekraftig utvikling defineres slik:

«En utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å tilfredsstille sine behov.»

Bærekraftstrappa (Kasin et al 2019) er en modell som viser alle dimensjonene ved bærekraftig utvikling. Det å ta vare på seg selv, hverandre og naturen er sentralt. Stegene i bærekraftstrappa er ikke en lineær prosess. Man danner seg en erfaring som man bygger videre på, men at man kan være innom de ulike stegene.

Mangfold

En viktig verdi for oss i barnehagen er mangfold og ulikhet som en ressurs. Hos oss skal alle delta, bidra, synes og høres. Vi er mange barn og voksne med forskjellig i ryggsekken. Vi tenker at det er rikdom det. Vi kommer fra forskjellige familier og forskjellige kulturer. Noen kommer fra familier med mange barn, noen fra familier med et barn. Noen har flere hjem, noen har familie i et annet land. Noen prater et annet språk hjemme, vi har forskjellige hudfarge og vi har ulike bakgrunner. Et stort mangfold som sammen er **oss i Barnehagen Småtroll**.

Foreldresamarbeid

I Barnehagen Småtroll legges det stor vekt på et godt samarbeid mellom barnehage og hjem. Vi skal samarbeide til det beste for barnet. Det legges opp til ulike arenaer for kommunikasjon, fra møtet i gangen, foreldresamtaler, sosiale møter og foreldremøter. Vi bruker også den digitale plattformen «Kidplan».

Barnehagen har et forelderåd, som er alle foreldrene og et samarbeidsutvalg som består av representanter fra personalet og foreldre. I samarbeidsutvalget blir det tatt opp saker som er kontaktskapende mellom hjem og barnehage, barnehagens innhold og virksomhet. Samarbeidsutvalget fastsetter barnehagens årsplan.

Personalet-pedagogene

Personalet i barnehagen består av assistenter, barne og ungdomsarbeidere og barnehagelærere. Det er et mangfold av ulikheter, alder og kompetanse. Det at vi er ulike er en styrke på gruppene og i møtet med barna. Barnehagen Småtroll samarbeider med ulike instanser og tar imot elever, språkpraksis, arbeidstrening og studenter fra: Polarsirkelen videregående, Rana voksenopplæring, Driv karriere, Friskgården, Dronning Mauds minne høyskole og Nord universitet. Personalet får regelmessig kompetanseheving i form av ulike kurs. Vi bruker gruppemøter, refleksjonsmøter, personalmøter og planleggingsdager på å utvikle oss.

Modige barn, i dag og for fremtiden

